

Przegląd Broni Ręcznej 2002: Podsumowanie Rozdziału

1 Chory czy umierający przemysł? Produkty i Producenci

Niniejszy rozdział przedstawia roczną aktualizację oraz nowe informacje i badania z zakresu globalnej produkcji broni ręcznej, w tym światowe jej rozmieszczenie oraz, wartość i rozmiary. Obejmuje również analizę produkcji broni ręcznej na Środkowym Wschodzie oraz wskazuje najważniejszych producentów broni tego typu na świecie. Przedstawia ponadto analizę licencjonowanej produkcji broni ręcznej na przykładzie dwóch firm – FN Herstal (Belgia) oraz Heckler & Koch (Niemcy/WB).

Przemysł broni ręcznej jest o wiele bardziej powszechny niż wynikało to z poprzednich analiz. Obecnie ponad 1000 firm w przynajmniej 98 państwach na całym świecie zajmuje się produkcją tej broni i/lub amunicji. Największa geograficzna koncentracja krajów-producentów – ponad 40 procent – ma miejsce w Europie i Wspólnocie Niepodległych Państw. Wzrost liczby krajów i firm, które produkują broń ręczną niekoniecznie wskazuje jednak na wzrost rozmiarów produkcji lub możliwości produkcyjnych światowego przemysłu w tej dziedzinie.

Wartość światowej produkcji broni ręcznej, w tym amunicji, w 2000 r. (ostatni rok, za który dostępne są dane) ocenia się na co najmniej 7 miliardów USD. Szacuje się, iż w 2000 roku wyprodukowano prawie osiem milionów sztuk broni ręcznej, w tym broni palnej do celów komercyjnych, z których ponad 70 procent wytworzono w Stanach Zjednoczonych oraz Unii Europejskiej. Światowy rozmiar produkcji broni ręcznej zmalał w ciągu ostatnich lat i znajduje się on na o wiele niższych poziomach, niż w ciągu ery Zimnej Wojny. Podczas gdy produkcja broni tego typu do celów wojskowych najprawdopodobniej spadnie w najbliższych latach, to długookresowe trendy w produkcji broni palnej do celów komercyjnych są niejasne. Produkcja amunicji zarówno do broni ręcznej o przeznaczeniu wojskowym, jak i broni palnej do celów komercyjnych utrzymuje się obecnie na względnie stałym poziomie.

Przynajmniej 11 krajów Środkowego Wschodu posiada możliwości produkcyjne do regularnego wytwarzania broni ręcznej i/lub amunicji. Wiele państw tego regionu ma także długą historię i kulturę produkcji rzemieślniczej. Regularna produkcja zazwyczaj ma miejsce w firmach państwowych i obejmuje krajową produkcję na licencji zachodnich dostawców. Izrael, największy i najbardziej innowacyjny, regionalny producent broni ręcznej, doświadcza obecnie kryzysu w swoim krajowym przemyśle w tej dziedzinie. Jednocześnie, liczni inni regionalni producenci, w tym Turcja, Iran i Arabia Saudyjska, rozbudowują swoje krajowe możliwości produkcyjne i agresywnie wkraczają na rynki eksportowe.

Pomimo faktu, iż ponad połowa krajów świata posiada możliwości produkcyjne do wytwarzania broni ręcznej, światowy rynek tej broni jest nadal zdominowany przez jedynie 13 państw – Austrię, Belgię, Brazylię, Chiny, Francję, Izrael, Włochy, Federację Rosyjską, Hiszpanię, Szwajcarię, Wielką Brytanię oraz Stany Zjednoczone. Ocena wydajności finansowej oraz działalności produkcyjnej najważniejszych przedsiębiorstw produkujących broń ręczną w tych krajach ujawnia mieszany obraz: niektóre firmy są w głębokim kryzysie, podczas gdy inne wydają się prosperować. Te które są prywatne (np. włoska Beretta) wydają się mieć większe szanse przetrwania, chociaż w niektórych przypadkach firmy państwowe nadal będą przyciągały wsparcie rządowe ze względów politycznych i/lub strategicznych (np. francuski Giat Industries).

Licencjonowana produkcja, kluczowa cecha światowego przemysłu broni ręcznej szczególnie wśród krajów rozwijających się, została przedstawiona w niektórych szczegółach w niniejszym rozdziale na przykładzie dwóch najważniejszych na świecie licencjobiorców broni ręcznej: FN Herstal (Belgia) oraz Heckler & Koch (Niemcy/WB). Produkty tych dwóch firm razem wytwarzane są na licencji w ponad 35 krajach na całym świecie. Analiza wymienionych przedsiębiorstw przedstawia w jaki sposób licencjonowana produkcja ułatwia uzyskanie udziału w rynku, uniknięcie surowych kontroli eksportowych lub sprzyja eksportowaniu na zakazane rynki.

Jakie są najważniejsze czynniki, które będą określać przyszłe trendy w światowym przemyśle broni ręcznej? Ekspansja produkcji licencjonowanej lub zwiększona sprzedaż eksportowa mogą poprawić krótkoterminowe perspektywy niektórych firm, w zależności od surowości krajowych kontroli eksportowych. Jednakże w dłuższej perspektywie czasu, niektóre czynniki mogą mieć negatywny wpływ na przyszłe rokowania światowego przemysłu broni ręcznej. Obejmują one zwalniający wzrost gospodarczy w różnych regionach, negatywne odczucia opinii publicznej co do wpływu obecności broni m.in. na przemoc i przestępczość, oraz rosnące wysiłki krajowe i międzynarodowe (np. w ramach Narodów Zjednoczonych) na rzecz uregulowania i wzmocnienia kontroli produkcji, przetrzymania, posiadania i użycia tego typu broni. Dodatkowo, malejący popyt bez odpowiadającego mu spadku liczby dostawców sprawił, iż światowy rynek broni ręcznej stał się niezwykle konkurencyjny, co skutkuje tym, że wiele firm zostało zmuszonych do sprzedaży swoich produktów po niskich i często nie przynoszących zysków cenach. Nie wróży to dobrze przyszłości tego przemysłu.